

Q. F. F. Q. S.

DISSERTATIO HISTORICO PHILOSOPHICA;
DE

S E C T A
G N O S T I C O R U M,

QUAM,

*Consensu Ampliff. Facult. Philosoph. in Reg.
Academia Aboënsi,*

Sub PRÆSIDIO

Maximi Reverendi atque Celeberrimi VIRI,

D^N. D^OCT. CAROLI
MESTERTON,

Logic. & Metaphys. PROFESS. Reg. & Ordinar.

Publico examini modeste submittit

PETRUS ALMSTEDT,

NERICIA SVECUS,

IN AUDITORIO MAJORI DIE XIX. JUNII, MDCCLXII.

H. A. M. S.

A B O Æ,

Impressit JOH. CHRISTOPH. FRENCKELL.

REGEMENTS-COMMISSARIEN

wid Nerike och Wermelands Infanterie Regemente,

Ädel och Sögattad,

Hr. JOH. KORSSEMAN.

De mångfaldige wålgärningar, som Herr Commissarien af is del godhet mig bewisat, sedan des kåre och wålargade Söner mig anförtroddes, at under mit wistande här wid Kongl. Academien låra dem nyttiga wetenskaper och på dygdens ban leda, hafwa redan upwåckt uti mitt hjerta en innerlig kärlek och wördnad för Herr Commissarien, som ingen utan döden kan utplåna. Jag wille och borde wål wid detta tilfället affbildra Herr Commissariens mig ertedde wålgärningar och min dår af hårrörande wördnad uttrycka; men finner til ingendera nog tilräckeliga ord. Ty Herr Commissarien har icke allenast ofta med orden betygat sin ömsorgfällighet om min timmeliga wålfärds befrämjande; utan och i sjelfwa werket så uphjelpt min torftighet, at jag för allmänheten nu får framte förslingen af mina Academiska frukter. Emedan detta mit ringa arbete således aldeles stödjer sig på Herr Commissariens pristirårda godhet, så upoffras det med rätta Eder allena. Ånse därförö Gunstige Herr Commissarie, desse få Pappersblan med wanlig ynnest, och låten dem få tolka et tack samt sinne och wördnadsfullt hjerta, samt bewårdigen mig at hådanester få wara innessluten uti Eder gunstiga åranke. Under trogna förböner til Allmakten, at han wårdes bekröna Herr Commissarien och hela des förnäma Omwårdnad med all sjelfönskelig wålmågo i tiden, och efter tiden en ewig sällhet förlåna, framhårdar den, som råknar för särdeles förmon at få kallas

Herr COMMISSARIENS

Ödmjukaste tjenare
PETER ALMSTEDT.

I. N. 7.

§. I.

Primis post natum Christum seculis sectam quandam existisse, quæ Gnosticatorum nomen sibi vindicaverit & variis, eisdemque perniciosissimis erroribus religionem Christianam perturbaverit, inter omnes constat, qui historiam illorum temporum consignerunt. De his hæreticis eorumque dogmatibus & vita multa omnino dicenda essent, si omnia, quæ illuc pertinent, exacte & accurate exponeremus; siquidem quot auctores tot ferme sententiarum divortia de origine & indole dogmatum hæreticorum passim occurrunt. In tanta autem rerum confusione, cum admodum difficile sit ex scriptis eorum verum a falso discernere, nisi universalis hujus sectæ cognitio antecedit, nostri instituti erit, ea tantum attingere & primoribus quasi

quasi labris degustare, quæ in genere de hac hæresi notatu digna videantur. Atque hæc sunt, quæ tuæ B. L. miti censuræ jam modeste subijcimus, enixe rogantes, velis ea in meliorem interpretari partem.

§. II.

Ante vero quam ipsam rem attingimus, quid per γνώσις, unde hi Philosophi vel si mavis hæretici nomen acceperunt, intelligatur, paucis indicare a proposito nostro haud erit alienum. Vox γνώσις origine græca non omnem qualemcunque scientiam designat, sed cognitionem tantum rerum æternarum, immaterialium & perennium, quæ animo tantum comprehendi possunt, ut Clemens Alexandrinus testatur: γνώσις ἐστὶ τῶν ὄντων κινησίη. Quæ verba ita explicari debent: γνώσις seu cognitio est occupata circa res illas, quæ vere sunt & existunt: Stromat Lib. VI. Cap. VIII. pag. 775. ὄντα vero veterum Philosophorum Græcorum sensu sunt res, quæ mente tantum comprehenduntur, quæque immateriales & ex infinito tempore immutabiles sunt & existunt; Teste Jamblico in vita Pythagoræ cap. XXIX. pag. 135. Nomen igitur γνώσις primum de hominibus ingeniosis, qui in Schola Platonis & Pythagoræ excellentiorem cæteris, rerum æternarum, intelligibilium & immutabilium habebant cognitionem, tantum fuit usurpatum, teste Brüchero in historia sua critica. Postea vero Gnosticorum nomen ad orientales Philosophos transit, quod certe factum est, quando hi litteris Græcorum

rum operam navare cœperunt. Hinc ingentes hominum catervæ egressæ, totumque fere orbem peragrantes semina dogmatum suorum passim sparserunt. Nos vero per Gnosticos heic intelligimus genus quoddam hominum, qui circa initium novi testamenti, imprimis autem seculo 2:o exstiterunt, quique se non solum certam & solidam rerum æternarum, intelligibilium & perennium, sed etiam ipsius DEi ejusque consiliorum, & caussarum, unde omnia orta sunt, cognitionem habere gloriabantur: Qui præterea opificium hujus mundi ad alium, quam ad ipsum DEUM tanquam Auctorem retulerunt & Philosophiæ placita, quibus addicti erant, cum doctrina Christiana turpiter confuderunt. Hanc autem divinam esse non quidem negabant, sed eam tamen philosophiæ suæ postponabant, quamobrem ita eam explicabant, ut Philosophiæ eorum consentanea & congrua videretur.

§. III.

Magna inter doctores ecclesiæ fuit controversia, utrum nomen Gnoſeos pluribus hæreticis fuerit commune, an vero certæ cuidam sectæ proprium. Non desunt, qui probare satagunt, Gnosticos fuisse certam quandam sectam & a cæteris distinctam, argute contendentes, quod quamvis varii hæretici easdem antea opiniones foverint, quas Gnostici postmodum propugnarunt, Gnostici tamen non statim appellati fuerint. Quamobrem etiam hoc nomen sequenti demum tempore invaluisse arbitrantur. Itaque nomen Gnosticorum primum exortum esse

volunt tempore novi Testamenti & certæ cuidam
 sectæ impositum, idque, ut monuimus, factum esse
 contendunt seculo secundo. Inter eos, qui hanc
 fovent sententiam primus fuit Epiphanius, quem
 secutus est Augustinus, Pseudo-Hieronimus, Tho-
 mas Ittigius & multi alii. Antea indicavimus, no-
 men γνῶσεως a multis retro temporibus usu receptum
 fuisse. Quis enim variarum rerum cognitione ex-
 cellere egregium non putat? Jam itaque videndum
 est, quo fundamento eorum sententia nitatur, qui
 Gnosticos certam quandam & a reliquis distinctam
 constituisse sectam nobis persuadere conantur. Quem-
 admodum Epiphanius est primus, ita maximum ro-
 boris ejus testimonio inesse merito judicamus. Si
 enim venerabilem hunc senem lapsum fuisse osten-
 dere queamus, cæterorum testimonia nullius mo-
 menti putanda, quoniam ea, quæ hac in re attu-
 lerunt ex Epiphanio plerique sumsisse videntur. I-
 gitur Epiphanius Alexandriæ sectam quandam in-
 veniens, quæ auctorem scientiæ suæ agnosceret ne-
 minem, sed tantum de scientia γνῶσεως gloriabatur,
 in eam adductus est opinionem, hanc esse matrem
 omnium reliquarum sectarum, de sublimi illa sci-
 entia, quæ γνῶσεως nomine fuit insignita, sibi gra-
 tulantium, quanquam nullas notas, quibus hæc ab
 aliis distingvi posset, nec indagare nedum expone-
 re valeret. Celeberrimus autem Mosheimius in hi-
 storia ecclesiastica majori seculi primi cap. V. com-
 memorat, tempore Epiphanii in nonnullos hæreti-
 cos ita animadversum fuisse, ut, qui a Valentino,

Carpócratine, Marcione & aliis se profectos esse, confiterentur, in acerbissimum populi odium incurrerent, & gravissimis affligerentur pœnis. Hinc credibile est, sectam, ab Epiphano inventam & commemoratam fuisse ex illarum numero, quæ scientiæ cuidam, ut ita dicam mysticæ fuerunt initiatæ, sed ad odium populi evitandum, sollicitè occultaret nomen auctoris scientiæ suæ, & nomen *ϰριστου* tantum sibi vindicaret. Num sectam quandam unquam fuisse, quæ nullum Magistrum cognitionis suæ habuerit, ceu existimat Epiphanius, id nullo idoneo demonstrari potest argumento, quoniam Scriptores antiquiores Epiphano ejusmodi nullam mentionem injiciunt. Præterea adhuc magis fides Epiphani vacillat, quod ipse alio in loco scriptorum suorum sibi ipsi contradicat, omnes illos Gnosticos vocans, qui de Æonibus eorumque conjugis inapte fabulabantur, hujus mundi ortum ad alium, quam ad ipsum DEUM referebant & Philosophiam orientalem cum religione Christiana commiscebant. Verba ejus hæc sunt: *Omnes se Gnosticos communi appellatione dici voluerunt tam Valentinus quam ceteri ante eum Gnostici*, Lib. contra hæres. §. I. Hinc facile est intellectu, testimonium Epiphani nullius esse momenti, idque multo magis, quoniam antiquiores cum eo non consentiunt, sed ita de Gnosticis loquuntur, ut, hoc nomen pluribus sectis fuisse commune, facile intelligatur. Qui cum Epiphano faciunt, ad corroborandam sententiam suam hoc adducunt argumentum, Gnosticos duobus nomi-

minibus usos esse, uno communi, nempe Gnoſeos, altero proprio, defumto ab auctore, cujus dogmata ipsis maxime arriferunt. Et nihil quidem obſtat, quominus duobus nominibus inſigniri poterint, ſed num ipſi aliquod præter commune nomen Gnoſeos revera agnoſerint, haud facile evinci poteſt. Alia nomina, quibus inſigniuntur potius a Chriſtianiſ Doctoribus eis impoſita eſſe videntur, ut hæ ſectæ a ſe invicem dignoſcerentur, fatente celeberrimo Moſheimio in hiſtoria eccleſ. maj. cit. loc. Quoniam itaque eorum ſententia, qui nomen Gnoſeos propriæ & certæ ſectæ tribuunt, nullo nititur fundamento, firma omnino manet altera, hoc nomen variis hæreticis olim fuiſſe commune. Nam quemadmodum quiſque erat ingenioſior cæteris; ita arbitrarium effinxit ſyſtema & verus Gnoſticus eſſe voluit & ab aliis hoc nomine appellari. Quænam ex vagis hiſ familiis primum turbaverit Chriſtianam doctrinam certè determinare noſtrum non eſt. Verofiſmile tamen videtur, primos fuiſſe Simonianos, quod Theodoreti verba indicare videntur. *Omnes, inquit, qui a Simone orti ſunt, Gnoſticos ſe ipſos appellarunt, quaſi ſcientia præditos. Quæ enim Divina ſcriptura tacuit, ea DEUM ſibi revelaffe, ajunt.* Tom. III. oper. pag. 490. idem ſentit Irenæus in Lib. II. cap. XX. Atque ſi hiſ originem ſuam debere Gnoſticos ſtatueamus, a veterum ſcriptorum ſententiis vix latum recedimus unguem, qui Menandrum, Saturninum, Baſilidem & alios inter auctores eorum referunt.

runt. Nam Gnosticos tempore Apostolorum fuisse, ex scriptura sacra satis colligi potest. Et imprimis ex I Epistola ad Thimotheum, VI: 20. Ubi Paulus hortatur discipulum suum, ut fugiat τὰς βεβήλας κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευθανόμου γνώσεως. Cum enim hi homines ἀπὸ τῆς γνώσεως Gnostici dicuntur, Apostolus hoc vocabulum studio adhibuisse videtur, ut scientiam, cujus laudem sibi vindicarunt, non veram, sed pseudonymon esse, ostenderet.

§. IV.

De origine dogmatum horum hæreticorum; ut pauca adferamus, instituti postulat ratio. Ut ad liquidam veritatem hac in re perveniamus, veterum scriptorum testimonia, qui originem doctrinæ Gnosticorum ex Græcorum philosophia & imprimis Platonis præceptis duxerunt, adferemus, & quantum penes nos est, ita examinabimus, ut verum a falso quisque discernere queat. Irenæus in Lib. contra hæres. II. cap. XIV. ita loquitur de Gnosticis: *Plato, inquit, inter alia materiam dicit & exemplum & Deum: quos isti sequentes figuras illius & exemplum imagines eorum, que sunt sursum, vocarunt, per demutationem nominis semet ipsos inventores & factores hujusmodi imaginariæ fictionis gloriantes.* Plotinus idem fere testatur in Lib. contra Gnosticos cap. VI. pag. 203. *Comperit habemus, eos nempe Gnosticos pleraque a Platone surripuisse, & quocunque innovant quo Philosophiam*

phiam propriam adferant, a veritate procul aberrare: nempe iudicia, pœnæ apud inferos, flumina, transmigrationes in corpora varia a Platone accipiuntur: item quod in mundo intelligibili ponunt multitudinem, videlicet ipsam ens & deinde intellectum & post hæc opificem alium ipsam etiam animam ex Timæi verbis usurparunt. Ex his allatis testimoniis satis intelligi potest, patres veteres accusare Gnosticos, quod partim nova tantum nomina notionibus Platonis imposuissent, partim multa ab eo ad se traxissent, partim nova quædam addidissent, ut novam quandam Philosophiam sic condere viderentur. At hi & omnes alii, qui eorum presse-
 runt vestigia, multum a veritatis tramite deflexerunt. Quamvis enim allata testimonia sententiam eorum, qui Gnosticorum doctrinæ originem a Platone deduxerunt, confirmare videantur, simul tamen indicant, eos nempe Gnosticos cum Platone nihil rei habuisse. Firmissimum argumentum, quo sententiam suam confirmare videntur veteres scriptores, ex convenientia utriusque philosophiæ, Platonis nempe & Gnosticorum fuit desumptum. Sed isthanc convenientiam mox admirari desinemus, si cogitemus, patres veteres sublimis illius, ut notum est, philosophiæ orientalis, ex qua Gnostici scientiam suam habere profitebantur, ignaros fuisse & Platonis philosophiæ tantum non omnes addictos. Itaque cum in Platonica philosophia vestigia quædam invenirent, quæ Gnosticorum dogmatibus convenirent,

re videbantur, eam facile amplexi sunt sententiam, Gnosticos ex præceptis Platonis dogmata sua mutuo sumsisse, & novo habitu in scenam orbis produxisse. Concedimus equidem aliquam convenientiam esse inter utramque Philosophiam Platonis & Gnosticorum, simul tamen negamus, eam adeo magnam esse, ut illius Philosophia esset fons & origo horum doctrinæ. Si enim iusta mentis trutinâ expendamus utriusque philosophiæ habitum, formam docendi finemque & alia, eaque inter se attente conferamus, magnum harum disciplinarum videtur discrimen. Nam sententia Gnosticorum de Æonibus eorumque mirabilibus conjugis Platoni omnino fuit ignota, qua tamen ceu cardine tota Gnosticorum philosophia nititur, idem de mundo ejusque ortu & Gubernatione dicendum, quippe a Platone in hoc capite adeo discrepant Gnostici, ut nullam fere speciem similitudinis utriusque dogmata habeant, sicut Celeberrimus Mosheimius in hist. eccles. maj. Seculi I:mi caput V. pag. 343. & seqq. satis superque exposuit. Præterea Porphyrius & Plotinus, Scholæ Platonice ornamenta, aperte testantur, Gnosticos Platonem nunquam probasse, sed ut deitatis profunditatem minus penetrantem contempsisse. Vid. Plotinum in vita Porphyrii cap. XVI. pag. 118. Si autem Plato auctor scientiæ Gnosticorum fuisset, tantæ auctoritatis ὀδύνην non certe deseruissent, quoniam nominis Platonici eo tempore tanta erat fa-

ma & existimatio, ut pondus potius doctrinae eorum, quam detrimentum addere potuisset augu-
sta, quam de illo conceperant, opinio. Ex his
jam in medium allatis satis liquet, principia Pla-
tonis & Gnosticorum, utpote toto caelo diversa
non esse confundenda. Unde pronò, ut dici-
tur, fluit alveo, hos scientiam suam ex illius
præceptis non depromsisse. Hoc scrupulo ita re-
moro, ex orientali philosophia Gnosticos Doctri-
nam suam hausisse paucis ostendemus. Celeberrimus
Mosheimius satis testatum fecit, in oriente
circa tempora Salvatoris nostri ejusmodi philoso-
phiam, quam Gnostici profitebantur, floruisse.
Quid igitur verisimilius, quam quod ipsi Gnosti-
ci ex hac scaturigine rivos dogmatum suorum deri-
vaverint. Hæc vero testimonia eo minus in du-
bium vocari debent, quanto certius constat, libros,
quos circumrulerunt, & in quibus principia dog-
matum eorum continebantur, in oriente fuisse di-
vulgatos, ut Soroastri, Sostriani, & aliorum, quos
nominare vix opus erit, cum hæc ipsa cuivis in
hisce aliquantum versato, plana sint & perspicua.
Hæc sufficiant de origine Gnosticorum, plura qui de
hac desiderat, consulat celeb. Mosheimium in histo-
ria Eccles. majori caput V. Seculi primi.

§. V.

Postquam ita breviter quidem, sed pro in-
stituti ratione sufficienter explicuimus, unde se-
cta

Et illa originem habeat, & quinam sub nomine
 Gnosticorum intelligantur, transitum jam facimus
 ad dogmata eorum evolvenda, quæ fuerunt vel
 ipsis solis propria vel cum aliis communia. Si-
 cut igitur diversi admodum generis fuerunt Gno-
 stici, ita quoque non eadem placita singulis arri-
 serunt; sed maxime a se discreparunt pro ratio-
 ne sectarum, quibus erant addicti & pro condi-
 tione horum hæreticorum, quorum quidam ex Ju-
 dæis, quidam ex paganis ortum traxerunt. Pro-
 pria eorum dogmata aliis rite excutienda relinqui-
 mus & ea tantum paucis exponemus, quæ ex phi-
 losophia orientali habuerunt, & in quibus omnes
 fere consenserunt. Hæc autem imprimis in duo
 capita dividi possunt, quorum alterum duplex prin-
 cipium independens comprehendit. Alterum fabu-
 las de Æonibus sive emanationibus Divinis tradit.
 Quod ad primum attinet, cogitationes eorum de
 Deo infinito, si quid ego in re Cimmeriis tene-
 bris involuta video, huc ferme redeunt: quod de-
 tur mens quædam æterna, tota bona, perfectis-
 sima & luce quadam æterna circumcepta; im-
 mo ab ipsa natura ad bonum faciendum ita pro-
 clivis, ut nihil mali facere posset. Attamen ma-
 teriam omnium malorum semina in se continen-
 tem DEO coæternam fuisse simul contendebant,
 illud summum Numen, cujus Majestatem cum ne-
 que animo comprehendere, neque cogitatione ad-
 sequi ullus eorum posset, ante omnia divina ex-
 sti-

stitisse contendebant, atque in comprehensibile mare & omnium divinorum fontem constituerunt. Præterea hunc ipsum DEUM infinito tempore otiosum esse & nihil extra se agere existimarunt, sed tantum fieri pati, quæ facta sunt, teste irenæo in lib. contra hæres. cap. I. pag. 3. Quod ad secundum attinet, antea indicatum est, hos fanaticos homines, causas, ex quibus omnia orta sunt, facili detegere negotio se posse, gloriari solitos. Qua in re, ne fidem frustrari viderentur, virtutes seu emanationes quasdam ex summi Numinis profunditate effluxisse, pro certo habebant, quas nomine *αιώνων* græca lingua appellarunt. Notum est, vocabulum *αἰών* ab Aristotile, qui hanc vocem sæpius adhibet, proprie sumi pro spatio temporis, quod unaquæque res vivendo explet. Præterea vero accipitur quoque pro tempore illo, quo vita hominis absolvitur. Præter hæc multas alias apud antiquos scriptores hoc vocabulum sustinet significationes, quas Damascenus in lib. II. de orthodoxa fide cap. I. pag. 153. enumerat. Tempore vero recentiori hoc vocabulum a nonnullis Philosophis usitatum est ad rerum æternarum & intelligibilium ætatem significandam. Methonymice sumitur hæc vox etiam pro re ipsa, quæ infinito tempore durat. Quare *αἰών* interdum significat ipsum DEUM, ut Celeberrimus Mosheimius in hist. eccles. maj. seculi I. mi caput I. refert. Nonnulli per Æones angelos designatos volunt. Vid. Re-
nat,

nat. Massueti diss. I. in Irenæum pag. XXXII. Alii vocabulum *αἰών* derivare volunt ab Hebræa lingua, idque a vocibus *פֶּן* vel *פֶּן*, quæ fontem & oculum denotant, ut And. Segerberg in Dissertatione sub præf. S. Bring Lundini Gothorum edita. Quæ quidem ratio denominationis, quamvis probabilitatis Speciem habeat, cum a Gnosticis *Æones* haberentur pro causis omnium rerum, nunquam pro vera & apodictica assumi potest. Nam ut Orientales præsertim lingua græca utebantur, ita credibile est, vocem *αἰών*, originis esse græcæ. Addo, quod expresserint interdum *αἰῶνες* per *δυναμεις*, quod vocabulum fonti aut oculo nusquam apud Auctores æquipollet, quod Hebrææ voces significant. Ex quacunque lingua vox *αἰών* derivatur, fatemur, difficillime esse dictu, quid illi fanatici de recondita quadam scientia sibi inpenſe gratulantes, hoc vocabulo proprie indicare voluerint. Nisi autem omnia me fallunt, quidam per *Æones* virtutes illas substantiales intellexerunt, quæ ex DEO egressæ divinam quidam naturam habent, at peculiari ratione existendi a suo fonte diversam. Quam sententiam adoptarunt Celeberrimus Mosheimius & Brücherus. Maxime vero credibile est, hos fanaticos non semper eundem significatum vocabulo *Æoni* tribuisse. Horum enim *Æonum* duo sibi finxerunt genera, quorum alterum agendo alterum patiando ad emanationis virtutem extendendam concurrerunt, Modum ostensuri, quo hi propagabantur,

sexum masculinum & foemininum inter eos exco-
 gitabant, quorum conjugiiis omnia spiritualia orta
 fuisse amantes hi amentes existimarunt. Cum au-
 tem hunc mundum a tam disparibus particulis con-
 gestum conflatumque, & insuper malis physicis &
 moribus laborare viderent, structuram illius DEO
 tribuere religioni sibi duxerunt, quippe cujus ma-
 jestatem sic nimis læderent. Itaque, ut modum o-
 stenderent, quo hic spectabilis mundus ortus e-
 rat; laxo imaginationis beneficio finxerunt, unum
 prædictorum Æonum invito DEO longius a fon-
 te suo egressum, tam impuram naturam & crassam
 indolem contraxisse, ut perfectione sua destitutus,
 nihil spiritualitatis & divinitatis amplius haberet, sed
 omnia in sordidam materiam coaluisse. Eodem fer-
 me modo, quo lumen a splendidissimo igne vibra-
 tum, quo longius a corpore lucido recedit, eo ma-
 gis infirmatur, & tandem ita diminuitur, ut postre-
 mo vix ullum lucis signum permaneat. Huic tam
 crassa congerie stipatæ naturæ opificium hujus mun-
 di materialis tribuentes nomen Demiurgi imposue-
 runt. Animam vero hominum divina origine esse
 negare non sustinuerunt, quoniam in ea splende-
 bat aliquid divini, quod Demiurgo adscribere non
 poterant. Illum scilicet ignarum, impurum & ipso
 DEO multo inferiorem putabant. Ex hujus Demi-
 urgi cortice alias qualitates & substantias pejore in-
 dole egressas esse arbitrabantur, quas malos dæmo-
 nes appellarunt. His imperium hujus mundi tribue-
 bant,

bant, & causas esse omnium malorum, quibus homines affliguntur & hic mundus turbatur, sibi aliisque persuadebant. Hæc sunt principia maxime nota, quibus tota Gnosticorum philosophia & religio fundatur, atque hæc sunt meditationes eorum de ortu omnium rerum.

§. VI.

Gliscunt continuo errores & latius serpunt, ubi semel invaluerunt. Hinc videmus Gnosticos figmenta novis continuo figmentis cumulasse. Statuebant igitur omnia mala atque incommoda, quæ hominibus eveniunt, morbosque tam corporis quam animi a geniis hujus mundi dominatoribus & felicitati hominum invidentibus, profisci: Deum his malis mederi non posse; quoniam conditione emanationis ipso invito acciderant. Ut tamen homo ab his adhaerentibus malis liberaretur, DEUM optimum quibusdam hominibus tantam vim & facultatem concessisse perhibebant, ut Dæmones ejicere & morbos certis barbaris verbis, plerumque pro lubitu effectis, sanare possent, quod multi & veteres & recentiores scriptores confirmant. Cum autem animas nostras originis profus divinæ esse & fatali casu, cum corporibus, invito DEO conjunctas existimarent, in perversam illam prolapsi sunt opinionem, corpora carcerum loco habenda esse, in quibus animæ captivæ ab adversario DEI, materiæ domino tenerentur. Ut animæ
vero

vero e vinculis corporum eo citius liberarentur, odium corporis sapientibus commendabant & varias exercitationes philosophicas proponebant, quibus reditum ad DEUM sibi faciliorem redderent. Sed cum ejusmodi voluntaria tormenta non omnes, præcipue, qui erectioris essent indolis, libenter subirent, factum est, ut Gnostici in varias sectas fuerint divisi. Namque ut imaginationis placita sequebatur & fictis rebus præcipue delectabatur hæc secta, quoties novi quid in buccam gnosticis veniebat, illud retinebant, pristinis autem sententiis nuntium mittebant. Quod autem animas hac in vita ab adhærenti malo non omnino purgari posse arbitrarentur, varias post mortem posuerunt purgationes, quibus peractis, animæ ad fontem unde profectæ sunt, mundæ redirent.

S. D. G.

